

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้าน และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน : 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติ ตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.2/1 อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศเพื่อนบ้าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านและการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเพื่อนบ้าน (K)
2. วิเคราะห์ลักษณะการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านและการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเพื่อนบ้าน (P)
3. เห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่ส่งผลต่อวิถีชีวิต วัฒนธรรม และความเชื่อของผู้นับ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (A)

สาระสำคัญ

พระพุทธศาสนาเกิดขึ้นในประเทศอินเดียและเจริญรุ่งเรืองมาเป็นเวลา 1,500 ปี จนมาถึงพุทธศตวรรษที่ 18 พระพุทธศาสนาก็สูญไปจากดินแดนส่วนใหญ่ของประเทศอินเดีย แต่จากการที่พระเจ้าอโศกมหาราชทรงส่งคณะธรรมทูตออกไปเผยแผ่พระพุทธศาสนา ส่งผลให้พระพุทธศาสนาได้เจริญรุ่งเรืองอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และบริเวณใกล้เคียง

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- พระพุทธศาสนามีความสำคัญอย่างไรต่อตัวนักเรียน

(ตัวอย่างคำตอบ เป็นสิ่งที่ช่วยขัดเกลาจิตใจให้เป็นคนดี จากหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา)

3. นักเรียนอภิปรายเป็นความรู้เพิ่มเติมร่วมกันว่า การเผยแพร่พระพุทธศาสนาเริ่มตั้งแต่พระเจ้าอโศกมหาราชส่งคณะทูตออกไปเผยแพร่พระพุทธศาสนา ทำให้พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่เนื่องจากสภาพการเมืองการปกครอง และวิถีชีวิตของประชาชนแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันจนทำให้พระพุทธศาสนามีความเจริญมั่นคงแตกต่างกันออกไป

4. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่อง การเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านและการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเพื่อนบ้าน จากหนังสือเรียนและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เพิ่มเติม

ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

5. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม เพื่อสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านและการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน ดังหัวข้อต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ประเทศเมียนมา

กลุ่มที่ 2 ประเทศลาว

กลุ่มที่ 3 ประเทศกัมพูชา

กลุ่มที่ 4 ประเทศเวียดนาม

จากนั้นแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะการเผยแพร่พระพุทธศาสนาและการนับถือพระพุทธศาสนาในประเทศดังกล่าวที่ทางกลุ่มศึกษา แล้วสรุปความรู้เป็นความคิดรวบยอดลงในแผนภาพความคิด ดังตัวอย่าง

- การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในประเทศไทย

การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในประเทศไทย

ยุคแรก คือ ในราวพุทธศตวรรษที่ 11 หรืออาจก่อนหน้านั้นหลายร้อยปี เป็นที่รู้จักกันดีในเมียนมาได้ จารึกต่าง ๆ ที่ค้นพบ เขียนเป็นภาษาบาลีด้วยอักษรแบบอินเดียตอนใต้

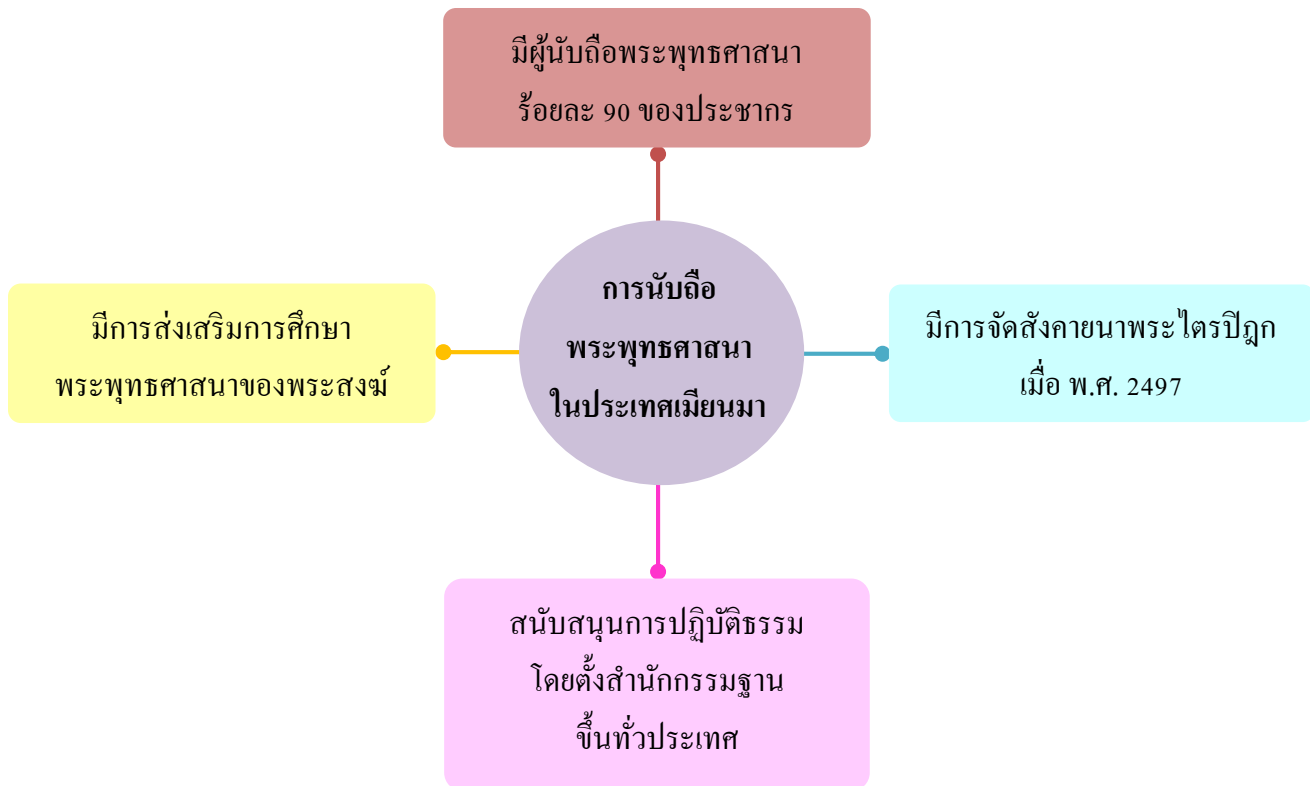
ยุคที่ 2 เป็นสมัยที่พระเจ้าอโนรธามังช่อ (พ.ศ. 1587-1620) ได้ชำระพระพุทธศาสนาในเมียนมาเหนือให้บริสุทธิ์ โดยอาศัยคัมภีร์ต่าง ๆ ที่ได้จากเมืองมอญเป็นหลัก โดยเอาไปเทียบกับคัมภีร์ที่ได้มาจากลังกา

ยุคที่ 3 (ประมาณ พ.ศ. 1743) ท่านอุตตราชีวะะกับท่านฉบพิทผู้เป็นศิษย์ ซึ่งการศึกษาที่ประเทศลังกา โดยท่านฉบพิทได้รับการอุปสมบทที่นั่น ไม่ยอมรับพระมอญว่าเป็นพระที่สมบูรณ์ จึงก่อให้เกิดเป็น 2 นิกายขึ้นในเมียนมาเหนือ นั่นก่อนแล้วต่อมาก็ขยายตัวจนมาถึงเมียนมาได้

ยุคที่ 4 (ประมาณ พ.ศ. 1793) ลัทธิลังกาวงศ์ โดยการนำของพระสารีบุตรและคณะ ได้เริ่มมีอำนาจมาจนถึงเมียนมาได้และพวกรามัญนิกายก็เริ่มเสื่อมลง

ยุคที่ 5 (ประมาณ พ.ศ. 2003) พระเจ้าธรรมเจดีย์แห่งกรุงหงสาวดี ได้ทรงประกาศว่าพระองค์ได้ทรงชำระพระพุทธศาสนาให้บริสุทธิ์ผุดผ่องแล้ว ตามแบบของคณะมหาวิหารในลังกา ซึ่งเป็นนิกายเดียวที่เก่าแก่ที่สุด

- การนับถือพระพุทธศาสนาในประเทศเมียนมา

6. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า แล้วสรุปความคิดรวบยอด โดยใช้คำถาม ดังนี้

- การศึกษาเรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านมีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนา และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเพื่อนบ้าน และเห็นถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น)

ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

7. นักเรียนแบ่งกลุ่ม เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเผยแผ่และการนับถือพระพุทธศาสนา

ในประเทศที่สนใจจำนวน 1 ประเทศ แล้วสรุปความรู้ลงในแบบบันทึกตามหัวข้อที่กำหนด ดังตัวอย่าง

แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในประเทศเพื่อนบ้าน

ชื่อประเทศ (เมียนมา)

- ประวัติความเป็นมาของพระพุทธศาสนาในประเทศนี้ (พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเมียนมาครั้งแรกที่เมืองสุธรรมวดี และเจริญรุ่งเรืองในสมัยพระเจ้าอโนรุธมหาราช)
- อิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตในด้านต่าง ๆ ของประชากร
(ด้านสังคม ประชาชนร้อยละ 90 นับถือพระพุทธศาสนา
ด้านวัฒนธรรมประเพณี มีวัดเป็นศูนย์กลางการศึกษา นิยมบวชลูกชายเป็นสามเณร
ด้านการเมือง รัฐบาลเมียนมาออกกฎหมายให้พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ
ด้านสถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม วิหาร เจดีย์ ปูนียสถานล้วนได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนา)
- สถานภาพของพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน (เป็นที่นับถือกันอย่างแพร่หลายในเมียนมา มีการบูรณปฏิสังขรณ์วัดวาอารามบ่อยครั้ง เนื่องจากเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวเมียนมา)

8. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยของผลงาน หากพบข้อผิดพลาดให้ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

9. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

พระพุทธศาสนาเกิดขึ้นในประเทศอินเดียและเจริญรุ่งเรืองมาเป็นเวลา 1,500 ปี จนมาถึงพุทธศตวรรษที่ 18 พระพุทธศาสนาก็สูญไปจากดินแดนส่วนใหญ่ของประเทศอินเดีย แต่จากการที่พระเจ้าอโศกมหาราชทรงส่งคณะธรรมทูตออกไปเผยแผ่พระพุทธศาสนา ส่งผลให้พระพุทธศาสนาได้เจริญรุ่งเรืองอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และบริเวณใกล้เคียง

10. นักเรียนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

11. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

12. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกหลังการเรียนรู้และหลังการทำกิจกรรมในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคมเกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
2. แผนที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
3. แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้าน และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน